

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 245 (3407) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Hivatalos közleményt adtak ki a moszkvai értekezletről

Egyes kérdésekben végleges megállapodásra jutottak, másokat külön bizottságokhoz utaltak — Európai tanácsadó bizottságot állítanak fel Londonban

Eden Kairóban találkozik a török külügyminiszterrel

Amszterdamból jelentik: (MTI) Az angol félhivatalos hírszolgálat hétfőn este közölte a moszkvai értekezletről kiadott, hivatalos közleményt, még pedig azzal, a bevezetéssel, hogy ez a szöveg megegyezik azzal, amelyet Londonban fognak nyilvánosságra hozni.

A hivatalos közlemény kiemeli, hogy napirendre tűzték mindazokat a kérdéseket, melyekről a három kormány tárgyal. E kérdések közül egyes kérdésekben végleges állásfoglalásra jutottak. Más kérdésekben megbeszéltek ugyan az elvi döntést, azonban részletesebb tanulmányozás céljából külön bizottságokhoz utalták, vagy pedig diplomáciai úton való elintézés számára tartották fenn. Ismét más kérdéseket — mint a közlemény mondja — eszmecsere útján tisztázták. Észak-Amerika, Anglia és a Szovjet unió kormányai — folytatja tovább a közlemény — szoros együttműködésre törekednek mindazokban a kérdésekben, melyek a közös háborús erőfeszítéseket érintik. Elsősorban a Németország és szövetségesei elleni háborús rendszabályokat vitatták meg. Végleges katonai hadműveleteket beszéltek meg, melyekre nézve döntés történt és amelyeket máris előkészítenek, hogy megvessék az alapját a három ország közötti legszorosabb katonai együttműködésnek a jövőben.

A közlemény ezután közli az észak-amerikai, brit, szovjet és csangkingi kormányok közös nyilatkozatát. Kiemeli, hogy ez a nyilatkozat összhangban áll a szövetségesek 1942 január eleji és későbbi nyilatkozatával, mint például azzal, hogy a tengelyhatalmak ellen az ellenségeskedéseket a feltétlenül fegyverletételig kell folytatni. A közös nyilatkozat a következőket közli:

Négy kormány közös nyilatkozata

1. A négy kormány közös eszlekvését, amely az ellenségek elleni háború folytatására irányul, továbbra is fenntartják a béke és a biztonság megszerzése és megóvása céljából.

2. A kormányok, melyek a közös ellenséggel harcban állanak, az ellenség fegyverletételének és leszerelésének minden kérdésében közösen járnak el.

3. Közös rendszabályokat hoznak abból a célból, hogy megakadályozzák az ellenségre rátt feltételek megsértését.

4. Ez a pont hangsúlyozza egy olyan nemzetközi szerződés fontosságát, amely

valamennyi békeszerető állam szuverenitásának elvén alapszik és amelynek tagja lehet valamennyi ilyen állam, akár nagy, akár kicsiny. Ennek a szerződésnek az a rendeltetése, hogy megóvja a nemzetközi békét és a nemzetközi biztonságot.

5. Ez a pont tartalmazza azt, hogy a négy kormány az általános biztonság rendszerének bevezetéséig kölcsönösen kikéri egymás véleményét. Szükség esetén a véleménycserébe a szövetkezett

nézetek más tagjai is bevonhatók.

6. Ez a pont kimondja, hogy a négy kormány az ellenségeskedések befejezése után katonai haderejét nem használja fel más államok területén belül, kivéve a nyilatkozatban felsorolt eseteket és csupán közös megbeszélés után.

7. Ez a pont végül kimondja, hogy a négy kormány egymással együttműködve általános megállapodást dolgoz ki a háború utáni fegyverkezés szabályozása céljából.

A faszizmus tökéletes megsemmisítése és független Ausztria felállítása

A közlemény ezután közli az észak-amerikai, a brit és a szovjet külügyminiszterek megállapodását. Ez a politika a faszizmus tökéletes megsemmisítésén nyugszik. Több pont kimondja, hogy az olasz kormány a faszizmus ellenségeinek kivételével demokratikus arculatot fog nyerni, továbbá, hogy Olaszországban biztosítani kell a sajtó a vélemény és a gyűlekezési szabadságot. Valamennyi fasiszta intézményt be kell szüntetni. A fasiszta vezetők és a fasiszta hadsereg tagjainak ki kell szolgálatni. A közlemény közli továbbá, hogy a szovjetország és észak-amerikai és a brit kormány megállapodott abban, hogy Ausztria 1938 évi bekebelezését érvénytelennek és semmisnek nyilvánítja és egy szabad és

független Ausztriát állít fel. Ausztriát azonban — folytatja a közlemény — emlékeztetik arra, hogy felelősség terheli, amelyet nem tagadhat le és ez a felelősség az, hogy Németország oldalán résztvevő a háborúban. Ausztriát felszólítják ezután, hogy járuljon hozzá felszabadításához.

Befejezésül a közlemény közli az értekezleten résztvevő nemzetek nyilatkozatát, mely szerint „mindazokat a német tiszteket, közkatonaikat és párttagokat”, akik a megszállott területeken elkövetett „rémtettekért” felelősek, ide számítandó a „tuszok kivégzése”, a fegyverszünet után az illető országokba szállítják, hogy ott ítélkezzenek feleltük.

A kisállamok és a moszkvai értekezlet

Lisszabon. (MTI.): A moszkvai értekezletről kiadott hivatalos közlemény kiegészítésül közli az angol híriroda, hogy az értekezlet megállapodott abban, hogy szervezetet létesít a három kormány közötti legszorosabb együttműködés biztosítására, különös tekintettel azoknak a kérdéseknek vizsgálatára, melyek a háború további alakulása során merülnek fel. Az értekezlet erre való tekintettel elhatározta, hogy európai tanácsadóbizottságot állít fel Londonban a kérdések tanulmányozására. Ez a bizottság együttes javaslatokat terjeszt elő a három kormánynak. Az értekezlet ugyancsak elhatározta, hogy Olaszország ügyeivel kapcsolatban szintén tanácsadóbizottságot létesít, amely kezdetben a három kormány és a francia nemzeti felszabadítás bizottságának képviselőiből áll. Célja az, hogy a bizottságban később he-

lyet kapjon Görögország és Jugoszlávia is.

Stockholm. (MTI.): A svéd lapok a moszkvai közleménnyel kapcsolatban vastagbetűs címeiben emelik ki a szövetségeseknek Ausztriáról szóló határozatát. Egyébként a svéd sajtó állásfoglalása nem egészen egységes. A Stockholms Tidningen bizonyos kétkedéssel ír az értekezletről és megállapítja, hogy Moszkvában sokkal többet titkoltak el, mint amennyit közöltetek. Egyelőre a három nagyhatalom dönt a nemzetközi kérdésekről is, a kisállamokat csak annyiban vonják be a határozathozatába, amennyiben szükségesnek mutatkozik. Mászavakkal ez annyit jelent, hogy

a kisállamok csak akkor beszélhetnek, ha kérdezik őket.

Ez ellentétben áll a demokrácia elveivel. A lapot aggasztja a balti államok

eorsa és szembe fordul azzal, hogy a kisállamokat feláldozzák a nagyhatalmak érdekeinek.

London. (Bud. Tud.): Az Observer vezércikkben foglalkozik az európai kiállamok ügyével és többek között ezt írja:

— Az európai kisnépek létezése válság. A kis államok létezése és teljes függetlensége mindazonáltal veszélyes időszerűtlenség.

Az angol lap szerint szövetség létesítése lenne a helyes megoldás. Ebbe Németországnak is bele kell tartoznia, de nem mint egységes államnak.

Ankara. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az ankarai rádió közlése szerint Eden angol külügyminiszter meghívta Menemendzsoглу török külügyminisztert, hogy megbeszélés céljából látogasson el Kairóba. A török külügyminiszter elfogadta a meghívást és kíséretével nyomban utarelt.

London. (Bud. Tud.): Churchill az alsóházban nyilatkozik a moszkvai értekezletről. Addig politikai és sajtó körökben igen tartózkodó a magatartás.

Megszilárdult a német ellenállás a Dnyeper-könyökben

Berlin. (Bud. Tud.): A berlini lapok jelentéseiből kitűnik, hogy a német ellenállás megszilárdult a Dnyeper-könyökben, míg az alsó Dnyeper mentén a helyzet még tisztázatlan. Legkedvezőbb alakulnak a német hadműveletek a Dnyeper-könyökben, ahol a szovjet áttörő kísérleteket Krivojrogtól északra és keletre sikerült a német ellentámadásokkal megállítani. Berlini katonai körök szerint a krivojrogói esata új szakaszba lépett, miután a német hadvezetés visszanyerte a kezdeményezést ezen a szakaszon. A legdélibb szárnyon folyó csatákról a németek azt jelentik, hogy a Dnyeper torkolata elleni szovjet támadás ismét a legnagyobb erővel fellángolt. Az orosz hadműveletek a Dnyeper-torkolat elfoglalására irányulnak, hogy elzárják a Krím-félszigeten lévő német csapatok útját. A németek azonban nyugodtan itélik meg a helyzetet, ami kitűnik abból, hogy semmi jele nincs a félsziget kiürítésének.

Berlin. (Bud. Tud.): A berlini lapok értesüléseiből kitűnik, hogy a brit és amerikai csapatok újabb heves támadást kezdtek a Volturno mindkét partján. Nyilvánvaló, hogy a harcok még nem azon a részen folynak, ahol a németek fővonalukat építették ki. A déli Apenninokban a németek megállították az angol zászló elnyomulását. A jelentések-ből arra lehet következtetni, hogy a német ellenállás a délolasz harcsteren fokozatosan erősödik.

Algir. (Bud. Tud.): A szövetségesek főhadiszállása jelenti: Az 5-ik és 8-ik hadsereg némi sikert ért el. Az 5-ik hadsereg Capuától északra elfoglalta Teano várost, mely körül a németek legjobb csapataikat vonták össze. Köztük a Göring hadosztályt. A Volturno felső folyása mentén a 8-ik hadsereg megszállta Valle Agricola községet. A 3-ik hadsereg némi előhaladást ért el Isernia felé, ahol elfoglalta Antalupo községet.

Ma öt éve volt az első bécsi döntés

Öt éve már... Azt a különös, nosztalgikusan szép őszi sohasem felejtjük el. Sok minden elmosódott, történelmi vált, de a virágosöbön azó felvidéki utakat, városokat és falvakat ma is tisztán látjuk, éles körvonalakban. Zászló és zászló mindenütt és rengeteg zöld ág, virág és sárguló lombok, egyetlen szibongó, mosolygó, vidám-könnyező ember-tenger volt az egész ország. Aztán egy napon megindult Észak felé, ment mindenki a nagy találkozóra. Fényes, tiszta volt a reggel, az emberek ott álltak a díszkapuk két oldalán s mozdulni sem tudtak, csak nézték a honvédeket, ahogy jöttek és jöttek, biciklin, tóhátton és gyalog, ágyúkkal és roppant gépkocsikkal és áthaladtak a kapuk alatt és jöttek egész nap szakadatlanul és a szívünk megfájdult a zuhogó örömtől. Nem szégyeltem magad, nem szégyeltem én sem, mindenki sírt, csorgott a könnye a szeliden meleg őszi nap sugarában. Mámorosan, részegen és szerelmes önkívületben, szédülten és megszápultán kavargott körülöttünk a világ. Emlékszel még? Azon a friss novemberi napon, mikor az első csallóközi portaszállítás megtörtént Medvénél, a vén Duna, népek és országok sorsfolyója mily csendes és ünnepélyes volt hatalmas medrében. És vége végig a hosszú peremen ugyanaz a lelkesedés, öröm és a felgyült könnyek árja. Ugy- éreztük, hogy a szívünk ketté hasadt és szétnyílt. Igen, azokban a novemberi napokban a nemzet szíve pirosan izzott, mint a tűzből született rózsza. Aztán mult az idő, eltelt öt év, — kicsoda súlyos, nehéz évek! — s ma, az évfordulón is úgy gondolunk arra az ősze, mint életünknek visszahozhatatlan boldogságára, amiért érdemes most már szenvedni is. Mert csak így, folyton ráemlékezve, azoknak a csodálatos novemberi napoknak szépségével bírunk megállni a vad és remegő világban...

Templomszentelés és Actio Catholica gyűlés Ujirázon

Vasárnap, Krisztus Király ünnepén délután 5 órakor az ujirázi Actio Catholica szép ünnepséget rendezett, amelyen megjelent dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök is. A Pápai Himnusz elnevelése után Molnár László káptalani intéző, egyházközségi elnök nyitotta meg a gyűlést. A gyűlésen dr. Virág Jeromos és Tátray Barnabás tanár mondtak beszédet a katolikus ontudatról és keresztény kötelességeinkről, a Kalász leányok Kincses Béla kántortartó vezetésével énekeket adtak elő. Paczika István aranykalászos levénte, Laurinecz Zsófia pedig szavaltak. A felemelő ünnepség dr. Schriffert Béla ezavaival fejeződött be, aki felhívta az ujirázi katolikusok figyelmét arra, hogy kísérjék meleg testvéri ragaszkodással a szomszédban Körös-érleten létező új magyar települést. Maenap, Mindenszentek napján pedig dr. Hanzsély Lajos pápai kamaras, püspöki titkár felszentelte az újonnan kifestett templomot. Külön említésre méltó, hogy harmincegy évvel ezelőtti szentelte fel az új templomot Széchényi Miklós püspök, amely anklidején Bunyitay Vince áldozatkész-ségéből épült a káptalan által letelepített hívek számára. A mostani festési munkálatokat Csáka Béla díszművész-tanár készítette.

Roosevelt lefoglalta az amerikai szénbányákat

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat Washingtonból jelenti, Roosevelt lefoglalta az amerikai szénbányákat.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat Washingtonból jelenti, Roosevelt lefoglaltotta a bányamunkásokat, hogy szerdán reggel jelenjenek meg munkahelyükön. Ickes belügyminiszter az üzemanyaggazdálkodási megbízottal felhatalmazta, hogy kollektív egyezményt kössön a bányászokkal és arra az időtartamra, amíg a bányák a kormány igazgatása alatt állanak, a háborús munkaügyi hivatal jóváhagyásával szerződést hozzon velük létre.

Roosevelt egyidejűen nyilatkozatot adott ki a bányák birtokbavételéről. A nyilatkozat ezeket mondja:

— Bizonyos idő óta már nem bányászunk ki annyi szenet, amennyire a hadviselés szempontjából szükségünk

lenne. Mint az Egyesült Államok elnöke és a haderő főparancsnoka, minden bányász felszólítok, hogy egyetlen napi haladék nélkül térjen vissza a bányába. Elvárjuk, hogy minden bányász, azon a helyen, ahová kötelesege állította, kész kormányáért dolgozni.

Enyhe baloldali eltolódás mutatkozik a svájci választás részeredményében

Zürich. (MTI.): Svájc 25 kantonjának és a félkantonok közül 22-nek a nemzeti tanácsi választási eredményei már ismertek. Az eddigi eredmények összefoglalása azt mutatja, hogy nagyobb eltolódások a pártok erőviszonyában nem történtek. Bizonyosfokú baloldali eltolódás mutatkozik. Már most bizonyosnak látszik, hogy a nemzeti tanácsban a legerősebb ismét a szociáldemokrata csoport lesz.

Szabadlára helyezte a törvényszék Szépkuthy István földbirtokost és két társát

Bizonyítás kiegészítését rendelték el a nagyszabású bűnygyben

(Nagyvárad.) Mint már lapunk szeptember 1-i számában a királyi ügyészség által kiadott sajtótájékoztató alapján közöltük, Szépkuthy István, Szabó Mihály és Lázár Jenő nagyváradi lakosok a honvédkincstártól gumitalpu bocskorok készítésére több vagont kitévő selejtes gumiabroncsot kaptak. A kiutalt gumiabroncsok — amelyeket Szépkuthy István és társai átvettek — nagyrészt még használható állapotban voltak s Szépkuthyek ezeket hatósági engedély nélkül értékesítették. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy az alkalmi társaság részére gépkalkulációkat és aluminiumot is utaltak ki, ugyancsak nagyobb mennyiségben. Miután az a gyanu forgott fenn, hogy Szépkuthy István és társai közszükségleti cikk jogellenes elvonásának büntetést követték el, a királyi ügyészség még augusztus végén elrendelte Szépkuthy István, Szabó Mihály és Lázár Jenő előzetes letartóztatását. A határozatot Szépkuthy és Szabó felfolyamodással támadta meg, amit azonban az uszerabíróság elutasított.

A nyomozási eljárás ezután még tovább folyt s annak során még 15 személy ellen emeltek vádat.

A nagyváradi törvényszék dr. Kollós-váry-Geleta-Takács-tanácsa szombaton kezdte meg a nagyszabású bűncselekmény tárgyalását, amely előreláthatólag pár napot át tarthat.

A vádlottak személyazonosságának megállapítása után a bíróság Lóth István úlnoktól kivette az esküt. Utána a kir. ügyész indítványozta, hogy a meg nem jelent hét vádlott ügyében a bíróság rendeljen elkülönítést. A kir. ügyész indítványa után a védelem kérte a zárt tárgyalás elrendelését, melyet a törvényszék elfogadott.

A tárgyalás folyamán szombat este háromnegyed 8 órakor a védők indítványára bizonyítás kiegészítését ren-

delték el, majd ugyancsak a védők kérésére elrendelte Szépkuthy István, Szabó Mihály és Lázár Jenő vádlottak azzal szabadlára helyezését minden anyagi biztosíték nélkül és a legközelebbi főtárgyalás napját folyó év december 15-ére tűzte ki. Így valamennyi vádlott még szombat este szabadlára került.

A vádlottak védelmét dr. Bánhegyi Tihamér, dr. Patzkó Elemér, dr. Simonka György, dr. Vitéz Hódy József és dr. Turnovszky Sándor ügyvédek látták el.

Csütörtökön Szabadegyetem

Előadó: dr. Jeney Endre debreceni egyetemi tanár

A Szabadegyetem vezetősége közli a előadásprogramjában november hó 4-én délután 5 órakor a városbába díszteremben a második előadásra kerül sor.

Dr. Jeney Endre egyetemi tanár, a debreceni egyetem közegészségtani intézetének igazgatója Népesedéspolitikai helyzetünk címen tart előadást. Előadásában ismerteti az előadó a Föld létszaporodásának kérdéseit, a népesedéspolitika alaptételeit, Francia-, Német-, Olaszország, Anglia, Hollandia, Spanyolország, Dánia, Belgium, Svájc, Finnország, Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia, Lengyelország és a Szovjet-unió népesedési viszonyait, a német családvédelmi intézkedések hatását. Rézletesebben foglalkozik Magyarország népmozgalmi mérlegével, legújabb nép- és családvédelmi intézkedéseink hatásával.

A Szabadegyetem vezetősége közli a hallgatósággal, hogy az előadásokra szóló belépési igazolványok I P beiratás díj ellenében (mely összeg az egész évre szól) a népművelési titkári hivatalban (Sziágyi Dezső-utca 12. távfeljelző: 24-88.) a hivatalos órák alatt délelőtt 9-délután 2 óráig válthatók.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Kerek Ferkó.
BELVAROSI: Ragaszkodom a szerelmehez.
CASINO: Szeretlek (Pillangó kiseszszony)
KORONA: Fekete hajnal.

Megkoszorúzták a Hősök Emlékművét, Kossuth, Gömbös és Teleki sirját

Cserkészek árvalányhajkoszorúja a kormányzóhelyettes sirján

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Élet Pártjának küldöttsége Mindenszentek ünnepének délelőttjén koszorút helyezett el a Hősök Emlékművére, Kossuth Lajos, Gömbös Gyula és Teleki Pál gróf síremlékén.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Farkas Ferenc altábornagy, országos főcserkész Mindenszentek napján árvalányhajból készült koszorút helyezett el a hősi halált halt kormányzóhelyettes kenderesi sirján. A cserkészmozgalom országos parancsnoksága koszorút helyezett el gróf Teleki Pál néhai országos tiszteletbeli főcserkész sirján.

Herczeg Ferenc válasza Nagyvárad város üdvözlésére

Herczeg Ferencet, a kiváló író születésnapja alkalmából Nagyvárad városa táviratban üdvözölte. Dr. Soós István polgármester szombaton a következő levelet kapta:

Méltóságos Polgármester Ur!

Mély tisztelettel és hálás szívvel köszönöm Szent László városának és nagyrabecsi polgármesterének a nagy kitüntetést, melyben engem részesítettek, midőn születésnapom alkalmából olyan lekötelező formában üdvözöltél kegyesek voltak. Egy hosszú életem át megerősödött bennem a meggyőződés, hogy a népek ver-sengéséből végül sem a fizikai hatalom, hanem a mélyebb történelmi tudat és a magasabb kulturális hivatottság, azaz erkölcsi erők érlelik meg a döntést. Ezért Nagyvárad városát, amelynek erős kulturisztónéi és izzó hazafisága közismert, vezető szerep illeti meg az eljövendő új Magyarország felépítésében és megerősítésében. Sivemből kívánom, hogy Nagyvárad ezt a szerepet minél fényesebb sikerrel betöltsék és legyenek Méltóságod tisztelő igaz hívei:

HERCZEG FERENC s. k.

Jóváhagyta a városi közgyűlés a kisgyűlés által tárgyalt ügyeket

(Nagyvárad.) Szombaton délután 5 órakor közgyűlést tartott a város törvényhatósága dr. Hlatky Endre főispán elnöke mellett. A közgyűlés teljes egészében megszavazta és jóváhagyta a kisgyűlés által letárgyalt ügyeket, amelyeket lapunk részletesen leközölt. Elfogadta a közgyűlés dr. Krüger Jenő által elmondott és lapunk szombati számában teljes egészében ismertett felszólalását is a városi villamos vasút ügyével kapcsolatban azzal a megjegyzéssel, hogy bizottság fogja tanulmányozni s majd a bizottság jelentése alapján foglalkoznak érdemlegesen a kérdéssel.

Tetőpontjához érkezett a nagy keleti csata

Megszűnt a kezdeményezés egyoldalúsága A németek egyre inkább kilépnek tartózkodásuk rugalmasságából

Megegyezés jött létre Moszkvában a Baltikumra, Finnországra és a Balkánra vonatkozóan?

Berlin. (MTL) A keleti nagy őszi csata, mely továbbra is nem csökkenő heveséssel tombol, még minden lehetőséget magában rejt. — írja a Német Távirati Iroda katonai tudósítója, majd így folytatja: Úgy látszik, hogy a keleti harcok déli részén a nagy csata elérkezett tetőpontjához, legalább is ami a szovjet erőfeszítéseire vonatkozik. Minden jel arra mutat, hogy a csata a harmadik szakasz felé közeledik, melynek alakulása nagymértékben függ majd az időjárástól. Még nem lehet világosan látni, hogy kinek a javára dől el, azonban már most bizonyosnak látszik, hogy a kezdeményezés egyoldalúsága megszűnt, a németek egyre inkább kilépnek tartózkodásuk rugalmasságából és itt-ott már olyan területeken is kezdenek előretámadni, melyek azelőtt kétségtelenül a szovjet területeinek voltak tekintetűk.

Feltűnő az a tény, hogy a német katonai körök éppen e pillanatban, amikor a helyzet a csata bizonyos részleges területein úgy látszik a németek javára módosul, különösen tartózkodóak. A német tábornoki kar szófukarsága ismert jelenség, ami önmagában véve nem olyan, ami bármilyen következtetést engedne meg, azonban a hallgatás módja itt-ott mégis nyújt támpontot. Ebben az esetben olyan ember hallgatásának látszik, aki magabiztos nyugalommal és hideg megfontoltsággal tekint az események elé.

A csata mostani helyzete még oly tartós hullámnak van kitéve, hogy a hadműveletek végső kimeneteléről még semmit sem lehet mondani. Alakulása még minden lehetőséget magában rejt. Ezen nem tud változtatni az a tény sem, hogy különösen a legészlelő déli szárnyon a harcok erősen hullámnak. A szovjet itt lehetőség szerint gyorsan próbálja biztosítani magának a Krim-félszigetet.

Gyorskötellekekkel át akar törni a Dnyeper aló szakaszához. Egyes részeken az áttörés sikerült de hadműveleti döntést nem tudtak elérni. Úgy látszik, mintha a német vonal, amely átengedte ezeket a kötelékeket, nyomban ismét összeszűkült és az ellenség áttört részei meglehetősen kilitástalan helyzetben állanak a német oldaltámadások ellenében. Mindenesetre ezeknek a kötelékeknek a veszteségei óriásiak.

Bármily fontos legyen ez a terület és ezek a harcok, hadászati tekintetben felülmúlják azokat a Dnyeperkanyarban folyó eseményeket. Legalább is feltűnőnek kell mondani, hogy itt a szovjetnek azok a kísérletei, hogy további telet nyerjen nyugat felé, ez idő szerint megrekedtek, úgyhogy helyenként bizonyos visszacsúszást mutatnak. Hogy ez mennyiben csak átmeneti jelenség, az később válik el.

A déli harcok eseményekkel szemben a keleti és északi szakasz eseményei jelentőségükben egyre csökkennek, bár a szovjet éppen a középső szakaszon a régi súlypontokon to-

vábbra is tevékenykedik, azonban olyan támadó erőfeszítésekkel, melyeknek most inkább helyi jelentőségük van. Az északi szakaszon a kölcsönösen élénk rohamesapattevékenységből a megfigyelő könnyen arra a feltevésre juthatna hogy a legközelebbi jövőben itt is tevékenyebb hadmozdulatokkal kell számolni. Német katonai körök azonban ez idő szerint ezt a feltevést nem osztják. Itt alig hihetőnek mondják,

500 súlyosan sebesült német katonát meggyilkoltak a bolsevisták

Berlin. (MTL) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a keleti harcok déli Pjatinakiban a bolsevisták a napokban 500 súlyosan sebesült németet meggyilkoltak. A sebesültek úgy jutottak német kézre, hogy a megtelt kórházokat meglepő szovjet páncélos betörés következtében nem indulhatott el. Néhány órával a rajtaütés után német páncélos ellentámadással eljutottak a pályaudvarra, hogy a súlyosan sebesülteket biztonságba helyezzék. Sikerült a kórházokat elindítani, bár a szovjet páncélosok a

hogy az Ilmen-tó és Leningrád között a legközelebbi jövőben nagyobb hadműveletek lennének várhatók. Természetesen tisztában vannak azzal, hogy végeredményben minden a lehetőség határai között mozog, miként ezt a második világháború már eléggé igazolta. Német részről minden esetre a harevonat valamennyi szakaszán kemény téli háborúra készülnek.

vöröskereszt jelzés ellenére hevesen lötték. Amikor a vonat a veszélyes területből kifutott és a páncélosok fel akarták keresni sebesült bajtársaikat, megállapították, hogy a bolsevisták az összes súlyosan sebesült német katonát, amikor a kórházokat a pályaudvaron vesztették, nagyrészt közvetlen közelről leadott lövéssel meggyilkolták.

Berlinből jelentik: (MTL) Az Interinf jelenti: A délnémetországi harcok helyzetét a Voltorno völgyében folyó kemény küzdelmek jellemzik. Az Apen-

Teljes megegyezés Moszkvában a német és más európai kérdések tekintetében

Zürich. (MTL) A *Neue Zürcher Zeitung* londoni tudósítójának jelentése szerint Moszkvából Londonba érkező magántudósítások alapján Londonban az a vélemény alakult ki, hogy a német kérdés tekintetében Moszkvában is teljes megegyezésre jutottak. Londonban azt állítják, hogy a balti államok kérdése is megoldásra jutott. Délkelet Európát illetően egyelőre még semmit sem hoztak nyilvánosságra.

Stockholm. (MTL) A Német TI jelenti: A *Stockholm Tidningen* a

Hivatalos jelentést adnak ki a moszkvai értekezlet végleges eredményeiről

Amszterdam. (MTL) A német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Moszkvából: A legrövidebb időn belül várható a hivatalos közlemény közzététele a moszkvai értekezlet végleges eredményeiről.

Lisszabon. (MTL) Az angol hírszolgálat diplomáciai tudósítója írja: A háromhatalmi értekezleten létre-

moszkvai értekezlettel kapcsolatban azt az aggodalmát fejezi ki, hogy a szövetségesek elismerték a szovjet Balti területre, Finnországra és a Balkánra vonatkozó igényeit. Azután felveti a lap azt a kérdést, miként egyeztethető össze ez a tény az atlanti-tengeri nyilatkozattal. A lap további fejtegetéséből az az aggodalom olvasható ki, hogy lesznek még olyan értesülések, amelyek nehezen egyeztetetők össze a nyugati hatalmak ünnepélyes ígéreteivel.

jött megállapodásról szóló jelentéssel egyidőben fontos egyéb közlések is várhatók. Ezeknek a közléseknek egyike valószínűen annak a négyhatalmi bizottságnak a létesítéséről fog szólni, melynek az lesz a feladata, hogy Kína bevonásával gondoskodják a szövetségesek közötti állandó és szoros együttműködésről.

Röviden sor kerül Roosevelt-Stalin találkozóra

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Washingtonból: Itt biztosra veszik, hogy *Roosevelt* a közeljövőben találkozni fog *Stalinnal*.

Stockholm. (MTL) A Német TI jelenti: A moszkvai rádió közlése szerint *Stalin* ebédet adott *Hull* ameri-

kai és *Eden* brit külügyminiszter tiszteletére.

Zürich. (MTL) Moszkvai jelentés szerint *Molotov*, *Hull* és *Eden* vasárnap is folytatták tanácskozásukat. A három hatalom szakértői szintén ülést tartottak és különböző részletkérdéseket vitattak meg.

Amszterdam. (MTL) A Német TI

niniekben csak helyi útközetek voltak. A német útegek a nyugati parton levő Gnetta mellett hamar véget vetettek az angolszász hajók kísérletének, hogy belőljék magukat a városba. Jól célzott találatok után, amelyek a hajókat érték, az angolszász hajók vissza vonultak a nyílt tengerre. Az ötödik hadsereg néhány napja lépésről-lépésre tapasztalja, hogy a hátsó német csapatok milyen mértékben készítették elő a hegyekben védelmi állásaikat, míg az első kötelékek a campaniai vasútvonalat zárták el. Ez az időnyereség a védelmi erő fokozódó szilárdulását eredményezte. Ezzel szemben az angolszászoknak hetek óta tetemes veszteségeket kell elszenvedniük, anélkül, hogy ennek ellenére kieroszakolhatnák a döntést.

Októberben 301.700 tonna angolszász hajóteret súlyosítottak el a németek

Az angolszász tengeri forgalom ellen vívott harcban a német tengeralattjárók és a légi erők októberben 52 kereskedelmi hajót súlyosítottak el összesen 301.700 tonna hajóterrel. Több mint százezer tonnát kitevő 18 ellenséges hajót oly súlyosan megrongáltak, hogy ezáltal lehet azok elsüllyedésével. Ezenkívül még 27 kereskedelmi hajót rongáltak meg, kerekén 170.000 tonnával. Az ellenséges haditengerészettel vívott harcban elsüllyesztettünk egy cirkálót, 11 rombolót, 2 órhajót és 4 gyorsnaszádot. Öt cirkálót, két rombolót és sok más hadihajót oly súlyosan megrongáltak, hogy e hajók egy részének megsemmisítésére lehet számítani.

Halifax lord Anglia északamerikai nagykövete vasárnap a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a háború esúcsponthoz közeledik és a szövetségesek jól teszik, ha hosszú háborúra rendezkednek be.

Ankara. (MTL) Az Interinf jelenti: Az angol diplomácia az utóbbi időben azon fáradozik, hogy a török politikai köröket megnyerje balkáni érdekei számára. Angol részről ezzel kapcsolatban azt állítják, hogy Bulgária kivonul Kelet-Tráciából és biztosítják angol részről Törökországot, hogy helyreállítják a régi török-görög határt a Marica-folyó mentén. Anglia az aegai-tengeri szigetek új felosztása kérdésében is intervencióját ígérte meg Törökországnak. Angol részről jelentéktelennek ígérkeznek felülmúlni a szovjet balkáni terveit tekintetében felmerült török kifogásokat. Hangoztatják, hogy Anglia nem engedni meg a szovjetnek, hogy megvesse lábát a Balkánon, ezzel szemben azt kívánják, hogy török részről megértést tanúsítsanak a szovjet azon kívánságai tekintetében, melyek a tengerszorosokon való szabad közlekedésre vonatkoznak.

Végleges, hogy Eisenhower lesz az új amerikai vezérkari főnök

Zürichből jelentik: (MTL) Az Exchange jelenti Newyorkból, hogy Marshall tábornok törzskarához, mielőtt a szövetségesek nyugateurópai előzőlő hadserege főparancsnoki tisztiségbe

helyezik, több szovjet tisztet osztanak be. Véglegesen tekintik, hogy Eisenhower, mint amerikai vezérkarj főnököt visszahívják Washingtonba és helyette Londonba Marshallt fogják át helyezni. Eisenhower utódként Európában elsősorban Alexander tábornokot veszik figyelembe.

Ankara. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A török néppárt vasárnapi gyűlésén Szaradzoglu miniszterelnök kijelentette, hogy a háború által felidézett nehézségek és veszélyek Törökország belső és külső viszonyait is érintik, még pedig napról-napra nagyobb mértékben.

Letartóztatták gróf Ciano volt külügyminisztert

Ankarából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az ankarai angol követség értesítette az ankarai Badoglio párti diplomatakat, hogy hajlandó kifizetni fizetésüket és reprezentációs költségeiket olyan mértékben ahogyan a jugoszláv és lengyel diplomataknak kapják az angol kormánytól.

Zürichből jelenti: (MTI) Benedetto Croce, a Badoglio tábornaggal kitűzött megbeszélés előtt azon álláspontjának adott kifejezést, hogy véleménye szerint Olaszország számára a monarchia a legmegfelelőbb államforma. — Szükséges azonban, hogy a király és a trónörökös haladéktalanul lemondjanak. Badogliónak igyekeznie kell, hogy a lemondást az ország érdekében elérje és azután a hat éves Nápolyi Herceg nevében kormányzótanácsot alakítson.

Zürichből jelenti: (MTI) Nápolyból jelenti az Exchange: Badoglio tábornagy környezetében híre jár, hogy küszöbön áll az olasz kormány átalakítása. Badoglio első megbeszélését Sforza gróffal és Benedetto Croce tanárral folytatta.

Milánóból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A Popolo Republicana szerint Ciano gróf volt olasz külügyminisztert letartóztatták és a veronai fogházba szállították.

Milánóból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az istriai Albanokban a szlovén kommunisták által megölt személyek száma 84-re emelkedett.

Elismerték az indiai nemzeti kormányt

Nankingból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A kínai nemzeti kormány közölte az ideiglenes indiai kormány elismerését.

Rómából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az olasz fasiszta köztársaság kormánya táviratban közölte Boseval, hogy elismeri a hindu nemzeti kormányt.

Sikkingből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Mint hivatalosan jelenti: Mandzseukuo hétfőn elismerte az ideiglenes szabad indiai kormányt. Az ideiglenes kormány formai elismerését tudatták a japán kormánnyal.

Liszabonból jelenti: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint az alsóház legközelebbi ülésének legfontosabb pontja az indiai chinéség lesz. A kormány összetételéből várható változásokra vonatkozóan bizonyos jelek arra mutatnak, hogy Churchill új miniszterium létesítését határozta el, amely teljes hatalommal foglalkozik a háború utáni újjáépítés kérdéseivel. Lehetségesnek tartják, hogy Churchill a kormány összetételében is bejelentéseket fog tenni.

Kövérhöz... és...
Magyar Lapok at.

Nemzeti viszonylatban is következetesen hirdették a pápák a kicsinyek és nagyok egyforma szuverenitását és jogát az élethez

— mondotta a hercegprímás Kolozsvárott az Actio Catholica ünnepélyes alakuló ülésén

Kolozsvárról jelenti: (MTI) Az Erdélyi Actio Catholica Krisztus Király ünnepén vasárnap tartotta Kolozsváron alakuló ünnepségét, amelyen Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás elnökölt. Ezt megelőzően délelőtt a hercegprímás a Szent Mihály templomban főpapi szentmisét pontifikált.

Délután a Mátyás király diákház dísztermében tartották meg az Actio Catholica központi tanácsának díszülését, amelyen Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondott hosszabb beszédet. Krisztus helytartói — mondotta beszédében — mindenkor megküzdöttek a szakadárokkal, megküzdöttek a kivülről jövő véres és nem véres üldözésekkel és mindig megmutatták a helyes utat, amelyen biztosan járhatunk és amelyet követre, nem tévedünk soha. Az ember egyéni és kollektív életében felmerült surlódásokra legtöbbször szintén Krisztus földi helytartói mutattak rá és ők jelölték meg az igazságos és békés megoldásokat. A pápák voltak azok, akik nemzetközi

viszonylatban következetesen hirdették a kicsinyek és nagyok egyforma szuverenitását és jogát az élethez. Amikor a nemzetek hallgattak Krisztus helytartójának a szavára, mérhetlen bajtól és sok szenvedéstől menekültek meg, ellenkező esetben véres, sokszor irtó háborúk törtek ki, amelyek sok értéket elpusztítottak a földön. Mi magyarok, nemzetünk életének ezer esztendején át szüntelenül éreztük, Krisztus földi helytartójának irányítását.

A hercegprímás azután megemlékezett Boldog Margit szenttéavatásáról, majd annak a hitének adott kifejezést, hogy a Szentanya az eljövendő sorsdöntő időben, amikor rajta kívül talán sehol és senkiben sem található igaz jóbarátot, aiai szeretetével mindig mellettünk fog állani.

A hercegprímás után Nyisztor Zoltán pápai prelátus tartott előadást. Végül Inczedy Joksmán Ödön főispán mondott köszönetet a hercegprímásnak, hogy eljött Erdély földjére és hitében megsegítette a katolikuságot.

Kegyeleles ünnepség a geszti sirboltnál

(Nagyvárad.) Kegyeles ünnepség keretében áldozott Biharvármegye küldöttsége vasárnap délben a geszti sirboltnál gróf Tisza István emlékének. A vármegye küldöttsége vitéz Nadányi János dr. alispán vezetésével koszorút helyezett a vértanuhalált szenvedett miniszterelnök sírjára. A családi sirbolt előtt megjelent Geszt község előljárósa és a község 150 tagu küldöttsége is és ugyancsak koszorút helyezett a sírra. A sirbolt előtt a geszti református lelkész mondott imát, majd Nadányi János alispán emlékezett meg lélekbemarkoló szavakkal a történelmi nap negyedszázados évfordulójának jelentőségéről.

Küldöttség járult Nagyszalonta város részéről is a mártír miniszterelnök sírjához. A küldöttségben résztvett a nagyszalontai frontharcosok díszszakasza is.

Biharvármegye küldöttségében résztvettek Markovits Kálmán felsőházi tag, Nadányi Pál gazdasági főtanácsos, Törk Olivér, Mártonffy Barnabás törvényhatósági bizottsági tagok.

Nagyvárad megemlékezése a holtakról Tizezrek keresték fel virágaikkal a temetőket

(Nagyvárad.) Mindenszentek napján, mint minden évben, most is hatalmas számú közönség kereste fel a temetőket, hogy kegyelettel emlékezzen meg halottairól. Különösen a honvéd-sírokat halmozta el virággal a látogatók tömege. Megjelent a temetőben a katonai előkelőségeken kívül a megye és a város vezetősége, hivatalos minőségben róva le kegyeletét a hősi halottak iránt.

A délutáni órákban olyan hatalmas tömegek roh amozták meg a vilamosokat, hogy százával maradtak le s így történhetett, hogy délután 5 óra tájban is óriási közönség tolongott a Rulikovszky-temető kapuja előtt, de be már nem juthattak, mert a kapukat 5 órakor bezárták.

Vasárnap délután 3 órakor a Nemzeti Munkaközpont vezetősége és az

Építőiparosok Dalköre Szabó János képviselő vezetésével megjelentek a Rulikovszky-temetőben és az NMK-ban tömörült nagyváradai öntudatos nemzeti munkásság nevében koszorút helyeztek a Hősök síremlék kövére. A koszorún a következő felírás olvasható: „A nemzeti munkásság nem feledkezik meg a magyar hősokról”.

Szabó János képviselő rövid, kegyeles szavakban emlékezett meg azokról a honvédekről, akik úgy az első, mint a második világháborúban meghozták a magyar hazáért a legnagyobb áldozatot.

Ezután a munkásság vezetői a mártírhalt két munkás: Józsa és Sovják polgárőr sírját keresték fel és virágot helyeztek a sírokra. Miud a két helyen Szabó János

mondott megemlékezést, az Építők Dalköre pedig gyászdalokat énekelt, Soós András karnagy vezetésével.

A hősi halottak megkoszorúzása után, a NMK vezetőség és Építők Dalköre átvonultak az olasz temetőben lévő Breider-ház 13 munkás-áldozatainak sírjához, ahol ismét Szabó János képviselő emlékezett meg a 36 évvel ezelőtt, tragikus körülmények között elhunyt munka hőseiről. Utána az építők dalárdája énekelt gyászdalokat.

A munkásság nevében Szabó János koszorút helyezett el a sírhelyre, melyre a következő volt felírva: „A Munka hőseinek”, NMK Építőmunkások szakcsoportja.

Ünnepélyes keretek között nyitotta meg az évet a kereskedelmi leány- középiskola

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nagyszámú közönség előtt ünnepélyes keretek között nyitotta meg a tanévet a „Zrínyi Ilona” m. kir. áll. kereskedelmi leányközépiskola.

A magyar Hiszekegy és Himnusz után Hasznos Imre igazgató mondott nagyhatású megnyitó beszédet. Visszapillantást tett az iskola eddigi munkájára és a jövő célkitűzéseit jelölte meg. Történelmi példákkal világította meg a magyarság dunamedencei rendeltetését.

— Magyarak lenni, magyar sereget vállalni szép feladat a Kárpátok medencéjében, — mondotta a többi között. A magyar küldetést teljesít itt ezen a földön és ebből a magyar nőknek is ki kell venniük részüket. Erre nevel a mi iskolánk is. Majd a következő szavakkal fejezte be a mélyen szántó beszédet:

— Nem az az erős nemzet, amelyik nem tud elbukni, hanem az, amelyik elbukása után is újjá tud születni.

Ezután került sor az új növendékek felavatására.

Abrahám György Ildikó tanárnő vette ki a fogadalmat 90 új leánytanulótól, majd a Szózat hangjaival ért véget a megnyitó ünnepély.

Nagy részvét mellett temették el Beöthy Lászlót Biharvármegye volt főispánját

(Nagyvárad.) Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra vasárnap délután Beöthy László ny. kereskedelmi minisztert. A temetésen megjelent dr. Cziffra Kálmán megyei, dr. Hlatky Endre városi főispán, dr. Soós István polgármester, vitéz dr. Nadányi János alispán, az elhunyt fővárosi rokonai és a gyászoló közönség nagy számban. Különböző intézmények 50 koszorút küldöttek, amelyek között ott diszlett a magyar kormány gyönyörű koszorúja is. A gyászszertartást Gálffy Sándor r. kat. plébános vezegte, majd a beszentelés után, a Halál-kápolna előtt dr. Cziffra Kálmán főispán mondott bucsubeszédet. Visszapillantást vetett az elhunyt magasraivelt pályafutására, aki előbb megyei főjegyző, aztán megyei főispán lett, majd a közügyek a fővárosba szólították. Bárhol volt is, mindig megmaradt tipikusan biharinak. Ezután a két nyugalomra helyezték az olasz temetőben.

Felajánlották Nagyváradot Jézus Szívének és a Szüzanyának

A város, a vármegye, katonai és polgári hatóságok jelenlétében folyt le a felemelő ünnepség

(Nagyvárad.) Különös fénytel ünnepelte meg Nagyvárad város katolikusossága és egész magyar társadalma vasárnap, Krisztus Király ünnepén Szent László király városának felajánlását Jézus Szívének és a Boldogasszony Szeplőtlen Szívének.

A székesegyházban folyt le a felajánlás ünnepe. Felvonultak a város és a vármegye vezető személyiségei, a helyőrség tisztikara, a közélet előkelőségei a katolikus egyesületek, és intézmények kiküldöttei, társadalmi és szakmai alakulatok képviselői, az iskolák növendékei, a frontbarcosok, az ifjusági testületek és eddig még alig látott számban jelent meg a város közönsége, minden társadalmi réteg hatalmas együttérzését tanúsítva a mélységes jelentőségű esemény iránt. Szorongásig megtelt az óriási székesegyház és a templom udvarán is, ahol a Szent László-szobor előtt tábori oltárt állítottak fel, hatalmas ájtatos tömegek sorakoztak a gyönyörű októberi verőfényben. A rendkívüli idők a külsőségeken éppen úgy, mint a lelkek mélyén szokatlan jelentőséget kölcsönöztek az eseménynek, amely helysőt tartalmában túllépett a tisztán egyházi jellegén.

Az ünnepség délelőtt tíz órakor kezdődött, főpapi szentmise keretében folyt le, amelyet Fiedler István püspök pontifikált. Evangélium után a váratlanul megbetegedett Némethy Gyula prelátnak helyett, Molnár János kanonok mondott magasszónyán szentbeszédet.

Ismertette Krisztus Király ünnepének jelentőségét, majd a város felajánlásának lelki indokaira mutatott rá. Nem a félelem érzése vezeti erre Nagyvárad népét. — hiszen aki ismeri a magyar nemzet és e sokat szenvedett város történetét, az sehol sem találja ennek az érzésnek a megnyilatkozásait —, hanem a megváltás gondolatába vetett hit és a magyarság történelmi multja. Már

előfordult Nagyvárad történetében, hogy a város fölajánlása csodálatosképpen elhárította a vész fellegét. A magyarság nem élhet a szentistváni gondolat nélkül és a nagy király Máriának ajánlotta fel nemzetét s ezzel

Hlatky Endre főispán felajánló imáé

A Szentbeszéd után közös szentáldozáson vettek részt igen nagy számban a megjelentek, majd az Oltárszentség ünnepélyes kitétele után, dr. Hlatky Endre főispán az oltár lépcsőjén térdreborulva elmondotta a felajánló imát, amely a következőképpen hangzott:

Urunk Jézus Krisztus!

Élő hittel és mélységes hódolattal borulunk le Előttem ebben az ünnepélyes pillanatban mi, Szent László városának polgárai. Hálát adunk Neked, hogy Hazánkat, ősi városunkat eddig csodálatosan megóvtad a szörnyű háboru kegyetlen pusztításaitól. Mindmáig tapasztalt jószágokban és irgalmasan hívő lélekkel bizva, a mai napon felajánljuk magunkat és városunkat Szentséges Szívédnek.

Fogadd el Urunk, ezt a mi áldozatos felajánlásunkat és mutasd meg irgalmasan Hazánkat és városunkat megóvásáért. Add vissza nekünk és az egész világnak a Te Szívéd szeretetének békéjét. Ha pedig, Urunk, Uram az volna a rendelésed, hogy még szenvednünk kell, és újabb megpróbáltatásokat kell elviselnünk. Urunk, Jézus Krisztus, kérünk Téged, adj nekünk erre erőt és kegyelmet. Segíts meg, hogy a megpróbáltatások közepette — mikéni hívő és szenvedő őseink — erős hittel az isteni akaratban megnyugodva, elszánt lélekkel és Te Benned bízva helytálljunk.

Add meg nekünk, hogy kiválasztottságunknak megszentelt helyén rendelésed szerint megfelelhessünk és a jelenlegi világégből az ezeréves szentistváni Magyarországra támadjon

Mária népévé tette a magyarságot. Nincs nép Európában, amely annyit áldozott volna a nyugati kultúráért, mint a magyar S mi lett a jutalma? Trianon. De a krisztusi hitben mindig újra felemelkedett Mária népe.

Jel a Te dicsőségedre!

Hozzad is bizalommal fordulunk, Boldogasszony Anyánk! Ezer éven át mellettünk álltál, Nagyszanyunk, jöjj segítségünkre most is, történelmünk e nehéz óráiban. Ajánlj minket Istennek, hogy a Te virágokerted, a híres Pannonina, minden fenyegető

veszélgetéstől megóvohadjon és a Te anyai jóindulattal a vértengerben úszó eltévedt Európának világító tornya legyen. Hogy bennünk lássa a Te anyai Szívédnek és Szent Fiad irgalmának csodáját!

Megerősödvé néznek a lelkek a jövő fejleményei elé

A felajánló ima után, amelyet mély áhitattal hallgattak a hívek, közének következett, majd Fiedler István püspök előimádkozta az imát Krisztus Királyhoz és végül rövid beszédet mondott, annak a hitének adva kifejezést, hogy a lelkek Szent István és Szent László szellemében s a felajánlás ténye által megerősödvé, szilárd meggyőződéssel és áldozatos szívvel néznek ezekben a nehéz időkben a jövő fejleményei elé.

A felemelő szépségű ünnepség a Pápai Himnusz és a Magyar Himnusz hangjaival ért véget.

Uj élet indul a kőrösszigeti telepés községben

Schiffert Béla apostoli kormányzói helynök áldotta meg az új templomot

Kőrössziget, 1943. október 31. Napcsütéses reggel köszönt bennünket október utolsó vasárnapján. Nagyvárad készülődik a város felajánlására, mi pedig elhagyjuk a várost, hogy egy új magyar községben felszenteljük az Isten és a tudás házáit. Egymásután hagyjuk el a biliarmegyei községeket. Csökmöhöz érünk, amelynek határában már gyülekezik a tömeg, felsorakozva áll tüzes

lovaakkal a bandérium, hogy bekiesérje dr. Schiffert Béla apostoli kormányzói helynököt az új telepés községbe. Kőrösszigetre. Az apostoli kormányzói helynök személyesen jött az új község nagy ünnepségére, az iskola-kápolna megáldására, mert a nagyváradai káptalan meleg szeretettel akarta kifejezni a volt káptalani birtokon létesült telepés községnek.

Hatvan magyar család új életet kezd

A nagyváradai lat. szert. káptalan 1941-ben 3800 hold birtokot ajánlott fel az államnak. Ebből a területből kaptak a szomszédos községek gazdái, 2200 holdat pedig a kőrösszigeti település részére vásárolt meg az állam.

Szép egészséges házak, két- és egyszobás lakások épültek az új telepen. A ház körül a szükségessége gazdasági épületek, mind-mind egyforma. Hatvan sokgyermekes magyar család talált otthonot és megélhetést a római katolikus egyház földjén.

A gazdák között többnek tíz gyermeke van. Még újak ugyan ezen a vidéken, de már is otthon érzik magukat. A környék lakossága szeretettel zárta szívébe a leginkább Csanád megyéből ideköltözött magyar családokat. De vannak közöttük, akik már a káptalani gazdálkodás idejében is hosszú időn keresztül dolgoztak a földön. Régi és hűséges káptalani családok is kaptak földet és most már önálló gazdák lettek. Egy-egy gazda 10—35 hold földet kapott, de olyan is akad a gazdák között, aki felölt és családos gyermekeivel együtt 100 hold föld feletti rendelkezik.

Amint nézzük a felsorakozó tömeget,

Felszentelik az iskola-kápolnát

A kis magyar család új életére kerte dr. Schiffert Béla apostoli kormányzói helynök a vasárnapi iskola-kápolna szentelésén az Isten áldását. A község határában Mennér Tibor csökmői főjegyző köszöntötte az apostoli kormányzói helynököt és megköszönte, hogy a káptalan lehetővé tette az új magyar élet elindulását. A földművelésügyi minisztérium részéről pedig dr. Nagy Já-

szivünk örömmel telik meg: hatvan magyar család, 420 ember indul el új élet felé. Szemükben ott ég a magyar gazda acélos keménysege és jövőbe néző nyugodtsága. Amint szemünk végigsimogatja az új házakat, érezzük, hogy itt nemcsak a már falu emelkedik és a 420 dolgos kéz majd gazdaggá érleli a most bimbózó zsenge hajtást. Már is a fejlődés útjai bontakoznak előttünk. Készen áll a szép, két tantermes iskola, két tanterem részére modern lakás, a plébánia alapjai már kibújnak a földből. Tanító és pap együtt fog örködni, hogy keresztény és magyar legyen mindvégig az új község. Elkészültek a tervek a Hangya és a Kultúrház építésére.

De gazdaságilag sem hagyja magára a magyar kormányzat a zsenge magyar hajtást. A káptalan egykori tisztje, Récsy Lajos személyében településsel állított a gazdák élére. Ő ellenőrzi a gazdálkodást és irányítja a gazdákat. Előre elkészített útmutató alapján dolgoznak a gazdák, a télen pedig külön gazdasági tanfolyamon kell résztvenniük, ahol részletesen megbeszélnek a következő gazdasági év tennivalóit.

Soronkívül vetik ki a kereseti adót az időszaki vállalkozások után

Az 1940. évi XXII. t. c. 19. §-a értelmében az időszaki (idény) vállalkozásoknál az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség, ennélfogva az ilyen adózó általános kereseti adóját az idény befejezése után soronkívül kell kivetni. A törvény rendelkezése alapján soronkívül kell megadóztatni mindazokat a vállalkozásokat, amelyek üzleti működésüket április hó 15. napjától október hó 31-ik napjáig terjedő időben folytatják és az év többi részében szünetelnek. Így pl. a kizárólag nyári üzletek, szállodák, penziók, cirkuszok, mutatványos bódék, strandfürdők, sportpályák, hércsoplók, arató vállalkozók, azon személy és áruszállítással foglalkozó autózemek, amelyeknek üzleti működése április-október hónapokra esik. Nem számíthatók az időszaki vállalkozások közé azok, amelyek egész éven át folytatják működésüket, annak ellenére, hogy főjüvedelmük az év egy bizonyos részében lebonyolított

üzletekből, gyártásból és személyes kereseti tevékenységéből származik.

Általában időszaki vállalkozásnak kell tekinteni minden olyan vállalkozást, amely üzleti tevékenységét április 1. és október 31-ike közötti időben fejezi ki.

A fentiek értelmében Nagyvárad thj. város adóhivatala felelőltja a fenti rendelkezések alá eső adófizetőket, hogy a f. évi november hó 15-ig általános kereseti adó vallomásaikat a városháza földszint 27. sz. szobájában feltétlenül adják be, mert ellenkező esetben az adóhivatal alkalmazni fogja a törvényben előírt büntetést.

A vallomáshoz szükséges nyomtatványokat a városi adóhivatal illetékes kerületeiben lehet beszerezni a hivatalos órák alatt.

Részletes felvilágosítást ugyancsak a városházán földszint, a 27. számú szobában lehet nyerni.

Nagyvárad, 1943. október 30.

Városi adóhivatal.

bandérium kíséretében érkezett meg a körösszigeti telep közepébe, amelynek határában díszkapu várta a vendégeket. Itt Buday László újrírói plébános és egy kis leány köszöntötte az apostoli kormányzói helynököt. Dr. Schriffert Béla közvetlen szavakkal köszönte meg az üdvözléseket és megkezdte az iskola-kápolna megszentelését. A szentmise alatt a szentbeszédben felhívta a hívek figyelmét arra, hogy akkor jelel meg hivatásának az új település és akkor remélheti Isten áldását, ha minden vonatkozásban Krisztus király törvényei szerint él és az Ő szellemével igyekszik áthatni a gazdasági, társadalmi és egyéni és családi életét. Továbbá annak a reményének adott kifejezést, hogy amikor majd nevet kell adni a községnek, Szent László királyról nevezzék el és az ő oltalma alá helyezik az új községet. Buzdítja a gazdákat, hogy igyekezzenek szeretetben és békességben együtt dolgozni a szomszédos községekkel, érezzék magukat itthon, hiszen magyarok és keresztény testvérek közé jöttek.

A szentmise után dr. Schriffert Béla megáldotta az új tanítói lakásokat és a telep tisztviselőinek lakását. Az egyházi esztartások végeztével az iskolában közös ebédet vettek részt a gazdák és magyaros vendégszeretettel részesítették a vendégeket. A vendégek soraiban az apostoli kormányzói helynököt kívül jelen voltak: dr. Nagy János m. kir. telepítésiügyi főfelügyelő, Buday László plébános, dr. Csabai Sándor berettyóújfalui szolgabíró, Papp Géza m. kir. telepítésiügyi felügyelő, Kossányi Károly műszaki főtiszt, aki az építkezéseket vezette, Menner Tibor csökmői főjegyző, Molnár László káptalani intéző, dr. Tóth Sándor körorvos, Kincses Béla újrírói kántortanító, dr. Tátray Barnabás tanár, dr. Virág Jeromos.

Az ebéd bensőséges ünnepség volt, amelyen először Buday László plébános mondott köszöntőt a pápára és Horthy Miklós kormányzóra, a gazdák nevében pedig Piros Pál tizgyermekes gazda üdvözölte a vendégeket s még több felszólalás hangzott el, amelyekre az apostoli kormányzói helynök úr válaszolt és ismét felhívta a gazdák figyelmét arra a nagy hivatásra, amely az új otthonban rájuk vár. (V. J.)

Szerdán tartja meg az Erdélyi Párt régi körzetének választmányi értekezletét

Nagyvárad, nov. 2. Az Erdélyi Párt régi körzete november 3-án, szerdán este 7 órakor tartja szokásos választmányi értekezletét az Európa étterem külön helyiségében. Az értekezlet keretében ifj. Nyeste István tartja meg előadását: „Magyar katona a Don mellett” címmel, majd dr. Szabó Lajos körzeti elnök ismerteti a párt országgyűlési képviselőinek munkáját, illetve részvételét a parlamenti bizottságokban. Dr. Erdély Gábor körzeti ügyész a vadházasságok megszüntetése érdekében terjeszti elő javaslatát. Szabó Gyula körzeti alelnök szervezési kérdésekben és a perifériák útjainak, gyalogjáróinak megjavítása ügyében szólal fel. Dr. Fülöp Kálmán körzeti titk. az elhelyezéssel, lovasi Meszár Jenőné segélyezések ügyében a körzethez beérkezett kérelmeket ismerteti. Kecskés Balázs a körzet részéről felterjesztett memorandumokra érkezett hatósági válaszokat mutatja be. Biró László kultúrszakosztályi elnök a körzet kultúrünnepeinek műsorát ismerteti. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, az elnökség kéri a választmány tagjainak, az új tagoknak is teljes számú, pontos megjelenését.

A Kormányzó jelenlétében Szinyei Merse Jenő miniszter avatta fel a budapesti új református gimnáziumot

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Tasnady Nagy András, titkos tanácsos, az Országos Bethlen Gábor Szövetség elnöke, a reformáció napján rádióelőadást tartott „A reformáció hatása a magyar életre” címmel. A Protestáns Napok alkalmából rendezett ünnepségek kimagasló eseménye volt a Pesti Vigadóban tartott reformáció emlékünnepe. Ezen Tasnady Nagy András mondott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy az egy évvel ezelőtti ünnepség óta az Európát beárnyékoló válság még sötétebb lett, a vihar még félelmetesebben tombol és sehol sem mutatkozik a nékülés szándéka. Az eget ostromolja a gyűlölködés, az államra szervezett istentelenség kiapadhatatlanul ontja pusztító erejét a keresztény Európa felé. Kikezdi a mi kis országunk biztonságát is a hazugság és gonosz fenyegetés, ellenségeink rablási ösztöne, mely ezer év küzdelemmel, hősi vérrrel megszentelt birtoklásunkat is letagadni me-

részezi. Nekünk azonban tudni kell, hogy Isten kezében vagyunk, hogy az Ő akarata ellenében semmi sem történhetik.

Azután Kapi Gyula titkos tanácsos, evangélikus püspök mondott beszédet, melyben azt fejtegette, hogy miben áll a reformáció nemzeti szolgálata.

A reformáció emlékünnepe avatták fel Budapesten az ujonnan épült református gimnáziumot is. Az avató ünnepségen résztvett a Kormányzó úr is. Ravasz László titkos tanácsos református püspök mondott imát, majd Tasnady Nagy András köszöntötte mély hódolattal a Kormányzót. Azután Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter avatta fel az új gimnáziumot. Talán nem véletlen — mondotta — hogy a legnehezebb körülmények között is tudunk a magyar kultúra ügyének szolgálni, tudunk alkotni és építeni, ha az egyház, az állam és a társadalom összefognak.

Itt az új menetrend

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy folyó évi november hó 1-től kezdve a személyvonatok forgalmában az alábbi változások lépnek életbe:

1. Nagyvárad—Püspökladány között:

A Nagyváradról 14 óra 20 perckor induló 523 sz. személyvonat, 62 perccel később 15 óra 22 perckor indul.

2. Nagyvárad—Püspökfürdő között:

A Nagyváradról 10.00 órakor és 16.05 órakor induló, valamint a Nagyvárad-

ra 11.25 órakor és 17.30 órakor érkező vonatok elmaradnak.

3. Nagyvárad—Féliczfürdő között:

A Nagyváradról 10.12 órakor és 16.22 órakor és 16.22 órakor induló, valamint a Nagyváradra 11.10 órakor és 17.12 órakor érkező vonatok elmaradnak.

A többi vonalakon az eddig érvényben volt menetrend nem változik.

Fentieknek megfelelően a folyó évi november hó 1-től érvényben levő menetrend az alábbi:

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK

Érkezése és indulása Nagyvárad-i állomáson. Érvényes 1943. november 1-től

A vonat	száma	neme	Honnan	ó. p.
519	sz.	Kolozsvár	Barátka	7.15
530	sz.	Püspökladány	Gyoma-Véztő	7.28
7627	m.	Kardó-Féliczfürdő	Szilágysimlyó	7.32
1632/a	m.	Kötegyán	Püspökfürdő	7.44
5720	sz.	Debrecen	Ermihályfalva	8.25
7637	m.	Féliczfürdő	Püspökfürdő	9.48
1620	sz.	Szeged	Budapest k. pu	11.27
535	sz.	Kolozsvár	Féliczfürdő	13.05
7725	m.	Püspökfürdő	Gyoma-Véztő	14.41
7723	m.	Püspökfürdő	Kardó-Féliczfürdő	15.45
501	gy	Kolozsvár	Ermihályfalva	16.02
1634	m.	Békéscsaba	Debrecen	18.01
7621	m.	Féliczfürdő	Püspökfürdő	—
5728	sz.	Debrecen	Kardó-Féliczfürdő	21.47
7731	m.	Püspökfürdő	Békéscsaba	22.16
2428	sz.	Szatmárnémeti	Gyoma-Véztő	22.31
520	sz.	Budapest k. pu.	A vonat	—

száma	neme	Hová	ó. p.
1649/a	m.	Véztő-Gyoma	0.35
519	sz.	Budapest k. pu.	3.20
5727	sz.	Debrecen	4.40
7622	m.	Féliczfürdő-Kardó	6.00
7722	m.	Püspökfürdő	8.00
502	gy	Kolozsvár	8.31
2405	s	Ermihályfalva	10.30
7624	m.	Féliczfürdő	12.09
544	sz.	Barátka	14.00
7634	m.	Féliczfürdő-Kardó	14.14
5723	sz.	Debrecen	14.25
523	sz.	Püspökladány	14.57
501	gy	Budapest k. pu	16.15
7736	m.	Püspökfürdő	17.45
2421	sz.	Ermihályfalva	18.15
7728	m.	Püspökfürdő	20.15

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei
Kedden és szerdán este:
Névtelen asszony

„Névtelen asszony”-t, Alexandre Belton nagyszerű színművét kedden este háromnegyed 7 órakor újítja fel a társulat, bemutató bérlet keretében. A bérleti előadása szerdán este lesz. A címszerepben Hamvay Lucynek lesz alkalmuk művészi képességeinek széles skáláját csillogtatni, míg a többi főszerepeket Kemény Gizit, Bakay Lajos és Barys Béla játsszák.

Marica grófnő. Kálmán Imre híres nagyoperettjét csütörtökön este bemutató bérletben adja a színház. Benkő Béla felléptével. A bérletben pedig pénteken este. A nagyváradi közönség tavalyi kedvence Török Béla tisztartó szerepét játssza Kálmán Imre híres operettjében, amikor is alkalmuk nyílik csengő tenorját is ragyogtatni. Szombaton este, vasárnap délután és este a Marica grófnő bérletszünetben kerül színre.

Latyi-Matyi, a nagyszerű gyermek meseoperett közkiáratra szombaton délután egyneked 4 órakor, a színlapon hirdetett Patyolat kisasszony helyett kerül színre, a bemutatási eredeti szereposztásában. Olcsó helyárak: Jegyek elővételben már válthatók.

Szöktetés a szerályból. Mozart híres operája szeptember 10-én, bérletszünetben kerül színre, a m. kir. Operaház együttesével, Szabó Ilonka, Raffay Erzsébet, Kőrösi Endre, Szabó Miklós, dr. Sándor István felléptével. Az előadást Ábrányi Emil, a m. kir. Operaház ny. igazgatója vezényli. A m. t. bemutató bérletközönség helyeit november hó 5-én déli 12 óráig fenntartja a színházi pénztár. Jegyek elővételben már válthatók. Felemelt helyárak

HETI MŰSOR:

Kedden este háromnegyed 7 órakor: Névtelen asszony, bemutató bérlet 6.

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: Névtelen asszony, A-bérlet 6. Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: Marica grófnő, bemutató bérlet 7.

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: Marica grófnő, A-bérlet 7.

Felhívás a bérletközönséghez. A Szigligeti színház igazgatósága kéri igen tisztelt bérletjű, hogy a november hóra esedékes bérletösszeget a színház pénztáránál sziveskedjenek befizetni. Pénztári órák: délelőtt 10—12 óra és délután 4-től. Telefon 25—30.

Vármegyei díjakat keresnek a margittai járásban

(Nagyvárad.) A Budapesti Közlöny vasárnapi száma pályázatot hirdet a margittai járás főszolgabírói hivatalában megüresedett vármegyei díjnoki állásra. A pályázati kérvényt szabályszerűen felszerelve, november hó 15. napjának 12 órájáig kell eljuttatni Biharvármegye alispánjához. A pályázati feltételek a nevezett Hivatalos Lapban közzétettek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekkszámlánk
száma: 72.301.
Készleteket nem adunk vissza.

A PÁPA ÜDVÖZLETE AZ UJIRÁZI KAPTALANI INTÉZŐNEK. Nemrégben vezetett oltárhoz Budapestben az egyetemi templomban Molnár László ujirázi kaptalani intéző Fleischmann Magdát. Ez alkalommal az egyetemi templom rektorához távirat érkezett, amelyben Maglione bíboros államtitkár útján a Szentatya áldását küldte az ifju párnak.

Elfoglalta hivatalát a váradai rendőrkapitányság új vezetője. Nagyvárad, november 2. Kovács Nagy Pál rendőrfőtanácsos, a nagyváradai rendőrkapitányság új vezetője vasárnap Nagyváradra érkezett és átvette hivatalát. Kedden délelőtt a rendőrfőtanácsos bemutatkozó látogatást tett különböző hivatalos vezetőinél.

ÚJ EGYETEMI TANÁROK. A Kormányzó a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karán dr. Mendő Tibor, a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem orvostudományi karán dr. Mihálik Péter, bölcsészettudományi karán dr. Hantos Gyula, matematikai és természettudományi karán dr. Varga László, a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem orvostudományi karán dr. Ivanovics György, a József nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem gépész- és vegyészmérnöki karán dr. Vörös Imre, mezőgazdasági és állatorvosi karán dr. Sályi Gyula egyetemi nyilvános rendkívüli tanárokat egyetemi nyilvános rendes tanárokká kinevezte.

DOKTORRAÁVATÁS. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem aulájában október 30-án, szombaton avatták Mártonffy András államtudort a jogtudományok doktorává.

Nagy sikereket értek el a japán repülőgépek Mono szigetén. Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: A Domei Iroda jelentése szerint a japán tengerészeti repülőgépeinek Mono szigetén október 28-án a partvonalon elért eredmények sokkal nagyobbak, mint ahogy korábban gondolták. Eddigi megállapítás szerint a japánok elsüllyeszttek két ellenséges cirkálót, egy nagy és egy kisebb csapatszállítóhajót. Megrongáltak egy cirkálót és egy csapatszállítóhajót.

Az epekövek, az idősült epehólyaggyulladás és a hurutos sárgaság kezelésében reggelenkénti éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, kevés forróvízzel keverve és laeában, kortyonként elfogyasztva, gyakran rendkívül jótékony hatást fejt ki. Kérdezze meg orvosát!

Nem csatlakozik a kommunistákhoz az írországi munkáspárt. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: Az angol hírszolgálat jelentik Belfastból: Az írországi munkáspárt 12.000 szavazattal 5100 ellenében elutasította a kommunista párttal az a kérést, hogy csatlakozzanak a munkáspárthoz.

GYÁSZJELENTÉST ADOTT KI AZ AKADÉMIA STEIN AURÉL HALÁLA ALKALMÁBÓL. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Tudományos Akadémia gyászjelentést adott ki Stein Aurél emlékére, amelyben méltatja a nagy Ázsiakutató munkásságát.

Előadás az Erdélyi Ifjak Körében. Az Erdélyi Ifjak Körének szokásos keddi összejövetele a halottak napja miatt folyó hó 4-én, csütörtökön este 7 órakor lesz. Előadást tart dr. Virág Jeromos „Keresztény eszme korunkban” címmel.

LEBRUN VISSZATÉRT FRANCIAORSZÁGBA. Zürich. (MTI): Lebrun, a francia köztársaság volt elnöke hosszabb bajorországi tartózkodás után visszatért Franciaországba. Ismét családjával van együtt Grenobleban.

Adomány a Vöröskereszt céljára. Egy csuceai asztaltársaság a Magyar Lapok szerkesztője útján 50 pengőt ajánlott fel a Vöröskereszt céljára. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

A NAGYVÁRADAI REFORMÁTUS LEÁNYGIMNÁZIUM igazgatósága ezúton hívja fel a szülők és a növendékek figyelmét arra, hogy az 1943-44. iskolai év hivatalosan 1943. évi november hó 3-án, szerdán reggel 8 órakor kezdődik. Ebben az időpontban minden növendéknek pontosan meg kell jelennie az intézetben.

Felhívás. Az ácsipari szakosztály elnöksége felhívja tagjait, hogy folyó hó 4-én, csütörtökön délelőtt fél 11 órakor az ipartestület vadásztermében taggyűlésen, okvetlen és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorüzlet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

ROMAIN ROLAND ÉL. Berlin. MTI. A NTL jelenti: Angol jelentések rövid idővel ezelőtt azt állították, hogy Romain Roland ismét francia író német gyűjtőtáborban meghalt. Azt is állították, hogy halálát az embertelen bánásmód okozta. A Német Távirati Iroda hiteles értesülések alapján megállapítja, hogy a külföldi hírügynökségek Romain Rolandról terjesztett hírekben szemeredett valótlanosságokat állítottak.

December 12-re tervezik a nagyváradai képzőművészek szolnoki kiállításának megnyitását. Nagyvárad, november 2. A nagyváradai képzőművészek előkészületeket tesznek arra, hogy kiállítást rendezzenek Szolnokon. A kiállítás megnyitását decembris 12-re tervezik. Erre vonatkozó szándékukat bejelentették a polgármesternek, aki erről értesítette Szolnok város polgármesterét. A válasz megérkezése után kerül sor a részletek megbeszélésére.

Értekezlet a városházán a nagyváradai rádiónap műsorának megállapítására. Nagyvárad, nov. 2. Holnap értekezlet lesz a városházán, amelyen a nagyváradai rádiónap műsorát bevezetik meg. Az értekezleten résztvesznek: Csánády György, a rádió egyik igazgatója, Hlatky Endre főispán, Soos István polgármester, Dalló Gyula kulturális tanácsos, Szalay Elemér, a zenészkola igazgatója, Putnik Bálint szingizgató, Arany Pézskál a leventegyűlés elnöke, továbbá a Szilágyi Társaság részéről Tabéry Geza író és Daróczy Kiss Lajos szerkesztő. A polgármester még bevon az értekezletbe másokat is, akiknek részvételét szükségesnek látja.

SZERETLEK!

(Pillangó kisasszony)
JEAN KIEPURA és EGGERT MARTA
Ma, keddtől a CASINOBAN

Közkutak létesítését határozta el az üzemigazgatósági ülés, Nagyvárad, november 2. Ma délben üzemigazgatósági ülés volt a városházán, a polgármester elnöklésével. Az igazgatóság hozzájárult ahhoz, hogy a város polifériáin közkutakat létesítsenek. Ezenkívül számos időszaki kérdés foglalkozott az ülés, és folyó ügyeket intézett el.

TANÉVNYITÓ ISTENTISZTELET EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN. A nagyváradai evangélikus templomban (Gr. Csáky István u. 26.) november 3-án, szerdán délelőtt 9 órai kezdettel tanévnyitó istentisztelet lesz, melyre a különböző iskolák igazgatóságait, tanostületi tagjait, növendékeit és a szülőket ezúton hívja szeretettel az evangélikus lelkesítő hivatal. Az evangélikus népiskolában ugyanazon napon reggel 8 órai kezdettel külön áhitattal kezdik a tanítást.

530.000 munkás sztrájkol az amerikai szénbányákban. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorki jelentés szerint az amerikai szénbányákban kerek 530.000 munkás hagyta abba a munkát. A szakszervezeti szövetség elhatározta, hogy kitart követelése mellett, nem felejtíti a kormány felhívását a munka újrafelvételére, sőt kiterjeszti a munkabeszüntetést.

December 6-án adják át a Horthy István-telep új családi házait

Ismét Hankovics Györgyöt választották igazgatóvá

Nagyvárad, nov. 2. A városi közjóléti szövetkezet igazgatósága szombaton délben a polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen résztvett a felügyelőbizottság is a városi főispánnal az élén.

Az igazgatóság mindenképp az igazgatói állás kérdésében döntött és újból Hankovics Györgyöt, a szövetkezet eddigi, nagymunkásságu igazgatóját választotta meg.

Foglalkozott az igazgatóság a Horthy István telepen folyamatban lévő építési munkálatok ügyével. Megállapította, hogy 20 új családi ikerház már tető alatt van és már november 15-én mind a 40 lakás beköltözhető lesz. Az igazgatóság november közepén határoz, hogy ezeket a lakásokat kiknek juttatja. Az új lakások ünnepélyes átadása december 6-án, Miklós napján lesz. Kádár Levente államtitkár és Némethy Ferenc szociális felügyelő jelenlétében.

Letárgyalta az igazgatóság a Horthy István telep új területi beosztásának ügyét. Megbízta Palcsik Sándor főmérnököt és Szabó Pál tervező mérnököt, hogy Hergár Viktor műszaki tanácsos közbejöttével érre vonatkozólag tervezetet dolgozzanak ki. A telepen, mint ismeretes, napközj otthont, iskolát és színházat építenek, hogvnak helyet gyermekjátstermek s idevel katolikus és református templomok is emelnek ott. A templomok felepitéséig a rövidesen megvalósítandó iskolákban fogvnek tanítástizteletet tartani a telep lakói számára.

Hatszáz liter bort küldött Szilágy megye alispánja a váradai sebesült honvédeknek

Eliemerésre méltó hazafias kötelességének adta tanujelét dr. Gazda Endre Szilágy megye alispánja, amikor a váradai sebesült honvédek részére 600 liter bort ajándékozott. A küldeményt szombaton délben műsoros délután keretében osztották ki a sebesülteknek. Mintegy félezer honvéd foglalt helyet a hadikórház udvarán terített asztalok mellett az ápolónők társaságában. Eljött az ünnepélyre az Ujságíró Othon kombinált zenekara is, hogy zenével szórakoztassa a sebesülteket.

Vendégként megjelent a csapatkórház tisztikara is a hadikórház udvarán és végighallgatták a kedves műsort, melyet a sebesültek adtak elő igen nagy sikerrel. Az udvaron elhelyezett pódiumon egymás után léptek fel a honvéd műkedvelők, népdalokat és kedves jeleneteket adva elő a nagyüzamu és hálas hallgatóknak.

A házbérbevallási ívek kiosztásának sorrendje

Alábbiakban közlöm a házbérbevallási ívek kiosztásának sorrendjét:

November hó 3-án:

I. kerület: Bömer tér, Bölcsöde, Bethlen, Dankó Pieta utcák, Budapest tér.

II. kerület: Beniczky, Béke, Békés, Csaba, Bodrog, Cselepaták, Csokonay, Dante, Döbrentei, Dóri, Edison, Endresz, Eötvös, Eös vezér, Fácán, Ferenc, Fiumei Földi János, Fraknoi és Fráter György utcák.

III. kerület: Berkovits F., Bethlen György fasor, Bunyitay liget, Csendőrt ut, Csengery, Csillaghegyi ut, Ceopaky utcák.

IV. kerület: Bihari, Bolgár, Boznyák, Bölönyi S., Buza, Cserfa, Csobáncz utcák.

V. kerület: Bendeguz, Botond, Bulcsu, Czenczi, Csatlós, Darányi Ignác, Daru, Dávid, Doberdó, Ecsedi, Előd, Eskü, Fecske, Ferdényi F. utcák.

VI. kerület: Bethlen Gábor, Budai T., gróf Csáky utcák.

VII. kerület: Blaha, Booskay, Buloyovszky, Csaba, Deák, Dugovits utcák.

VIII. kerület: Bóky K., Bályog F., Bozóky, Böhm Pál, Czeglédy Gy., Dobó István, Erkel Ferenc, Erdélyi L., Ferencz József tér, Feszty Árpád utcák.

IX. kerület: Gozsdu, Gulyás, Gyár, Hid, Hodossy, Hollós, Iskola utcák.

Örökös jobbágyság és a magyarság védelme

címmel érdekes tanulmányt írt Somogyi Ferenc a *Nep- és Családvédelem* c. folyóiratban. Az Országos Szociális Felügyelőség közleményének további érdekességei: *Karvazy János: „Gondolatok a harmadik évfordulón”, Talasi István: „A magyarságot tudat művelődési és szociális vonatkozásai”, Tegzes László: A Közjóléti szövetkezet szerepe a magyar társadalompolitikában* c. írásai. A folyóirat további oldalain Tóth Béla, Szabó Károly és Schmiéd Imre írt érdekes értekezést. A folyóirat ára 1 pengő.

SPORT

Három ponttal vezet a NAC továbbra is

A Fradi kivételével sorra kikaptak a többi esélyesek

A vasárnapi forduló folytatta az a kiszámíthatatlan eredmény-sorozatait, melyről hetek óta úgy számolt be a sportsajtó, hogy ismét meglepetés történt. Pedig lassacskán oda lyukadtunk ki, amikor majd az lesz a meglepetés ha nem lesz semmi — meglepetés. A Csepel, az Újpest, a Gamma, a Vasas sorra vereséget szenvedtek, de szenzáció számba megy a Kolozsvár szolnoki győzelme is, mert hiszen a tiszaparti MAV csapata, ha pillanatnyilag a sereghajtók között tanyáz is, klasszis játékosokból álló együttes és így kitűnő fejevertény a mind nagyobb formába szökő KAC győzelme. Így ezzel a fordulóval beigazolódt az is, hogy Erdély másik NB I. csapata nem véletlenül foglalta el magának az előkelő második helyet. A NAC—Ujvidék

csata is majdnem meglepetést hozott, mert bizony a vendégcsapat könnyen kiegyenlíthető volt. Így azonban annyira megerősödött a zöld-fehérek első helye hogy az őszi bajnokságtól már csak valami egészen különleges balszerencse sorozat üthetné el. Ugyanis ebben a csodálatos eredményeket szülő mezőnyben nem csupán három pont a NAC előnye, ha számításba vesszük, hogy a tulajdonképpen nagy csapatok még most csak az 5. helytől lejjebb állomásoknak 6—9 pont hátránnyal. Szerintünk ezek a NAC igazi ellenfelei a bajnokságban, de ezt az előnyt már bajos lesz behozni a hátralévő 6 fordulóban.

A vasárnapi találkozók részletes eredményeit alább közöljük.

Nagyvárad—Ujvidék 1:0 (1:0)

Szöbbször futballidőt kívánni sem lehetett. Ki is jött vagy 6000 szurkoló az Erzsébet-ligeti pályára, hogy szemtanúja legyen kedvenc csapata bajnokság felé való törésének.

NAC: Vécsei, Mészáros, Ónody, Szegedi, Juhász, Perényi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

UAC: Bákai, Csillag, Avar, Rab, Máriási, Zsoldos, Mézes, Paálfi, Veikér, Takács, Seres.

A NAC kezd és mindjárt támadásba is lendül. Tóth III. rohmoz kétszer is. De a vendégcsapat sem hagyja magát, Veikér kiugrik Máriási labdájával s 10 lépésről hatalmas lövéssel mellé. A 6. percben formás támadást vezet a NAC, de Barna lövése emberbe akad. Utána Sárvári lövése közelről a kapus markába. Váltakozó a játék. Takácsot Ónody csak szögletre tudja szerelni. Az ellentámadásban Juhász átmege három emberen. Matyinak ad, a szélső lövését fogja Bákai. Hol az egyik, hol a másik forog veszélyben. A NAC-nak azonban nagyobb helyzetei vannak, a kapufa is segíti az Ujvidéket és már-már gólnak látszó labdák kerülnek egész véletlenül kapu mellé.

A 31. percben Bodola megszokallja a sok meddősséget, saját 16-on megkezere egy labdát és szédítő sebességgel tör vele a vendégek térfelé irányában. Az UAC védők meg sem kísérik feltartóztatását, hanem a többi esatárokra helyezkedve, várják a labda leadását. Észszeveszi ezt Dudus is és amikor úgy 25 méterre kerül a kapuhoz, leadás helyett, balal iriőzatosan megvágja a bőrt. Bákai sem számított lövésre, késlekedve nyul a labda után, de minden remény nélkül, mert az pontosan a jobb felső sarokban rezgeti meg a hálót. (1:0.)

Az UAC a gól után sem adja fel a harcot. Minden labdán rajta van és hatalmas lelkesedéssel igyeckszik megfordítani az eredményt, de legfeljebb csak a további NAC-gólt tudja megakadályozni s mezőny-játékkal ér véget az első félidő.

A II. félidő is NAC támadással kezdődik, de hamar átveszi a kezdeményezést az UAC és bizonyos foku előnyt is kiharcol. Szerencsére kitűnő közvetlen védelem áll a NAC kapu előtt s amit a gyenge fedezetek elrontanak, még idejében javítják. Kü-

lönösen Mészáros végez emberfeletti munkát. Szinte csapatkodással válik a játékos. Alig látunk egy rendes paszt. Atveszi a NAC is a vendégcsapat magaslabda játékát és annak elfogásához jobban értenek a lelkesebben és nagyobb lendülettel játszó délvidékiek.

Keményebbé is válik a játék. Kicsuszik egy pár szabálytalan szerelés mind a két részről. A játékvezető figyelmeztet is néhány játékost. Az UAC nem adja fel egy percre sem a játékot s helyenként már levegőben lóg a kiegyenlítés, de Mészárosék a II. félidőben is jól állták a sarat. Nagy kő esett le a szurkolók szívéből, amikor végre Rónai játékvezető a mérkőzést lefújja.

Szögletarány 6:3 (5:1) a NAC javára.

Egy pontot megérdemelt volna a lelkes UAC

Már az első félidőben kiünt, hogy a NAC-nak nem megy jól a játék. Meglátszott, hogy az utóbbi hetekben a sok sérült és beteg miatt, rendszerint csak félcsapattal edzhetett. A lelkesen játszó Ujvidék kihasználta a csapat gyenge pontjait és bizony kizárólag a szerencsén mulott, hogy mind a két pont idehaza maradt. A II. félidőben még csak fekozódott a hazai csapat hibája. Nem láttuk a lapos passzokat, nem volt semmi lendület és így helyenként az UAC nyomástartó fölényt harcolt ki. Ennek alapján a döntetlen igazságosabb eredmény ictt volna.

A többi NB I eredmények:

- Ferencváros — Elektromos 5:0 (3:0.)
- DIMÁVAG — Vasas 3:2 (2:0.)
- Kispest — Csepel 2:1 (2:1.)
- Szegeden: SzVSE — SalBTC 2:1 (1:0.)
- KAC — Szolnoki MAV 1:0 (1:0.)
- DVSC — Gamma 1:0 (1:0.)
- BSzKRT — Újpest 3:1 (1:1.)

Fenti eredmények alapján a bajnoki táblázat így fest:

1. Nagyvárad	9 3 0 1 24:11 16
2. Kolozsvár	9 6 1 2 21:16 13
3. Kispest	9 6 0 3 28:21 12
4. SzVSE	9 4 3 2 18:16 11
5. Gamma	9 3 4 2 15:15 10
6. Ferencváros	8 4 1 3 21:11 9
7. SalBTC	9 4 1 4 19:17 9
8. Vasas	9 3 3 3 18:17 9
9. DVSC	9 2 4 3 8:16 8
10. Újpest	9 3 1 5 25:19 7
11. Csepel	8 3 1 4 20:17 7
12. Ujvidék	9 2 3 4 13:17 7
13. BSzKRT	9 2 3 4 22:26 7
14. DIMÁVAG	9 3 1 5 13:22 7
15. Szolnok	9 2 1 6 10:17 5
16. Elektromos	9 2 1 6 15:31 5

Kiskun.

NMK Törekvés — Petrozsényi SE 3:2.

DVSC II. — MAV 3:0.

Mészáros, Sárvári és Tóth III. került be a válogatottba

A november 7-én, Budapesten lejátszásra kerülő svéd—magyarválogatott labdarugó mérkőzésre a szövetségi kapitány a következő keretet jelölte ki: Tóth, Csikós kapusok, Mészáros, Olajkár, Kispéter hátvédek, Sárosi III., Szabó, Nagy II. fedezetek, Egressi, Sárosi dr, Susza, Sárvári, Zsengellér, Tóth III. csatárok. A nagyváradi játékosoknak keűden estére kell Budapestre érkezniük. Szerdán újután játszanak a Csepel FC együttesével edzőmérkőzést.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Atulirott városi végrehajtó közölrre íteszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 690 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943. november 15-én, a másodikat 1943. november 23-an a városi közraktárban (Thaly K. u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a besértek harmadnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. október 29.

MESTER MIHÁLY,
végrehajtó.

A kiadmány hiteleül: Molnár, kiadó.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Szolgáltatás gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

- ARANYAS gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
- FEHER KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
- SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs L.) 19-29.
- MEGVALTO gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

- Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
- Kombinátszoba, konyha, rekámer eladó. Veró asztalos, Kapucinus-u. 11. 725
- Használt bőrkabátot középtermetű veszek. Belvárosi mozgó. 981

Állásajánlat

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 913

Kölcsön 5 éves, 51/2%-os költséggel, tesen „Hitelszövetkezettel”. Beiktlen István-u. 6. kapható. 937

Gépjelést saját gépmen vállalom. Cim a kiadóban. 929

Varrógépjavítás egyévi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 934

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetést, vezetéset, ügyvitel szervezést és felülvizsgálatát szakezerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29—26. 922

Állást nyec

Mindenest jó bizonyítvánnyal azonbanra felveszek. Cim a kiadóban. 935

Megfelelő üzemi gyakorlattal rendelkező és villamosságai berendezés kezeléséhez is értő főgépész (esetleg gépész) keres helybeli nagy iparvállalat, lehetőleg azonnali belépésre. Ajánlatokat életkor, eddigi működés és fizetési igény megjelölésével „Iparvállalat” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 971

Egy mindenest bejárónőt, ki főzni és tud, egy leányt vagy fiut tanulónak és egy kiszolgálóleányt felveszek Málnár cukrász. Rákóczi-ut 26. 985

Munkásokat, munkásokot azonnali alkalmaz a Vegyi és Élelmiszeripari Rt. Nagyvárad, Anyos Pál-u. 2—6. 984

Tanulólányokat és kifutót felvesz Nagy szalon, Bazar épület. 983

Megbízható rendes takarítónőt dél-előtte felveszek Horthy Miklós-ut 32. földszint 1. 982

Jómunkás borbélysegédet felveszek. Budaházy, 3-as honvéd huszárlaktanya 980

Oklatás

Még egy hatodikos gonnázista fiu tanítását vállalja középiskolai tanár Vörösmarty-u. 19. este fél 6—fél 7-ig. 987

Elveszett

Elveszett Kirogye János névre kiállított élelmiszerjegyek és szemelvázonossági igazolvány. Becsületes megtalálót kérem, tekintettel, hogy egy szegény süketnéma gyermeké volt, hozzá Retek-utca 2. alá. jutalmat kap. 986

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztésért felel: (kiadószert felel) Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos (szerkesztő) Szent László-nyomda R.T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. köriforgógerén, Nagyvárad, Szilágyi Dacs-utca 5. szám